

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS
ĮSTATYMO NR. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 16, 18, 20, 21¹, 22, 23, 29, 49, 50, 55, 56, 57, 63
STRAIPSNIŲ IR DVYLIKTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO, ĮSTATYMO
PAPILDYMO 15¹ STRAIPSNIU IR 54 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU
GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTO NUMATOMO TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO
VERTINIMO PAŽYMA**

Projekto pavadinimas	Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 16, 18, 20, 21 ¹ , 22, 23, 29, 49, 50, 55, 56, 57, 63 straipsnių ir dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 15 ¹ straipsniu ir 54 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas (toliau – AIEĮ projektas)
-----------------------------	--

Projekto rengėjas	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija
--------------------------	--

Projekto tikslas	<p>AIEĮ projektu siekiama:</p> <ul style="list-style-type: none"> - įtvirtinti, kad VŠĮ Lietuvos energetikos agentūra konsultuotų ir teiktų metodinę pagalbą veiklos elektros energetikos sektoriuje klausimais, susijusiais su atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių įrengimu ir statyba, t. y. padėtų viso su elektrinės įrengimu susijusio proceso metu – nuo elektrinės galios, rūšies pasirinkimo, veiklos elektros energetikos sektoriuje (gamyba, gamyba ir vartojimas, elektros energiją gaminančio vartotojo veikla) tipo pasirinkimo iki jos realizavimo, taip pat teiktų konsultacijas paramos atsinaujinančių išteklių naudojimo klausimais; - reglamentuoti atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių, numatomų plėtoti Lietuvos jūrinėje teritorijoje, prijungimą prie elektros tinklų, įtvirtinti aiškią paramos šioms elektrinėms paskirstymo schemą; - nustatyti atsinaujinančių išteklių plėtros uždavinius iki 2030 metų; - užtikrinti savivaldybių indėlį į atsinaujinančių išteklių plėtrą šalies mastu.
-------------------------	---

**Siūlomo projekto poveikio įvertinimas
(teigiamos ir (ar) neigiamos pasekmės)**

Poveikis atitinkamai sričiai	<p>Sritis: elektros energetikos sektorius.</p> <p>Galiojančiame Elektros energetikos įstatymo 16 straipsnyje nustatyta, kad leidimus veiklai elektros energetikos sektoriuje išduoda, sustabdo jų galiojimą, panaikina galiojimo sustabdymą, panaikina leidimų galiojimą, keičia, tikslina, leidimais reguliuojamą veiklą prižiūri Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, tačiau nei šiame įstatyme, nei Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme (toliau – AIE įstatymas) nėra nustatyta, kuri įstaiga konsultuoja ir teikia metodinę pagalbą veiklos elektros energetikos sektoriuje klausimais, susijusiais su atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių įrengimu ir statyba, veiklos tipo pasirinkimu, galimybėmis gauti paramą atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių įrengimui. AIE įstatymą papildžius 15¹ straipsniu, reglamentuojančiu, kad VŠĮ Lietuvos energetikos agentūra teikia konsultacijas ir metodinę pagalbą, susijusią su veikla elektros energetikos sektoriuje, būtų užtikrintas 2018 m. gruodžio 11 d.</p>
-------------------------------------	---

Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją Direktyvos 16 straipsnio nuostatų įgyvendinimas, būtų aišku, kur kreiptis visais klausimais, susijusiais su atsinaujinančiųjų išteklių panaudojimu elektros energijos gamybai, ir gauti informaciją apie veiklos galimybes, reikiamus gauti valstybinių institucijų dokumentus, leidimų išdavimo procedūras, galimybes gauti paramą atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių įrengimui. Manytina, kad siūlomas reguliavimas turės teigiamą poveikį atsinaujinančiųjų išteklių naudojimo plėtrai. Tikėtina, kad aiškumas dėl galimybių plėtoti atsinaujinančius išteklius naudojančias elektrines, informacijos apie veikimo būdus (gaminti elektros energiją savo reikmėms, pardavimui), informacijos apie paramos gavimo galimybes suteikimas padės tiek fiziniams, tiek juridiniams asmenims priimti sprendimus imtis veiklos elektros energetikos sektoriuje ir dėl to padidės atsinaujinančiųjų išteklių naudojimo mastas.

Galiojančiame AIE įstatymo 20 straipsnyje numatyta, kad aukciono laimėtojai elektros energiją privalo parduoti rinkoje (biržoje arba pagal dvišalius susitarimus), o jiems kainos priedas mokamas atsižvelgiant į elektros energijos kainą biržoje. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų administravimo tvarkos apraše nurodoma, kad gamintojui, elektros energiją parduodant pagal dvišales sutartis, tuo atveju, kai biržos kaina yra mažesnė nei sutartyje nurodyta kaina, kainos priedas išmokamas pagal sutartyje nurodytas kainas. Šios nuostatos perkėlimas įstatyminiu lygmeniu sukurs stabilesnes rinkos sąlygas, o taip pat užtikrins, kad sutartys nebūtų sudaromos žemesne nei rinkos kaina, taip nedidinant elektros energijos kainos vartotojams.

Galiojančiame AIE įstatymo 22 straipsnyje reglamentuota atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtra jūrinėje teritorijoje, tačiau neregamentuotos šių elektrinių veiklos sąlygos. AIEĮ projekte nustatomas aiškus konkurso organizavimo procedūros. AIEĮ projekte siūloma nustatyti, kad elektrinių plėtra gali būti vykdoma kartu su kitomis valstybėmis, kaip bendri projektai. Tokiu būdu atveriamą galimybę kitoms valstybėms narėms investuoti į elektrinių plėtrą Lietuvoje taip mažinant VIAP lėšų poreikį ir suteikiant kitoms valstybėms narėms galimybę gauti statistinę elektros energijos perdavimą. AIEĮ projekte nustatomi reikalavimai konkurso dalyviams, sandorio kainos skaičiavimo ir skelbimo principai, paramos išmokėjimo ir laimėtojo nustatymo principai. Taip pat nustatyta, kad valstybės atlikti tyrimai kompensuojami konkurso laimėtojų. Šių nuostatų įtvirtinimas sukurs aiškumo bei tikrumo dėl elektrinių plėtros jūroje investuotojams.

Nustačius atsinaujinančiųjų išteklių tikslus iki 2030 metų ir užtikrinant, kad prie šios plėtros prisidės savivaldybės, būtų išlaikyta tolygi atsinaujinančiųjų išteklių plėtra visoje Lietuvoje. Taip pat investuotojams būtų sukurtos aiškos sąlygos kiekvienoje savivaldybėje.

Poveikis valstybės

Numatoma, kad tinklų plėtros elektrinių, numatomų plėtoti Lietuvoje jūrinėje teritorijoje, prijungimui prie sausumos elektros tinklų darbai bus

finansams

finansuojami viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšomis ir jų poreikis galės būti mažinamas lėšomis, teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis gautomis iš kitų šių priemonių finansavimo šaltinių. Vienas iš tokių finansavimo šaltinių būtų Vyriausybės patvirtintas Lietuvos ateities ekonomikos DNR planas, kuriame numatyta skirti 90 mln. eurų sumą jūrinio vėjo infrastruktūros įrengimui. Sukūrus galimybę prie elektrinių plėtos jūroje prisidėti ir kitoms valstybėms narėms, pvz., finansuojant dalį elektrinės sąnaudų, kurios galėtų būti išmokamos iš viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų, siekiant vykdyti plėtrą, ir už tai kitai valstybei narei perduodant elektros energijos gamybos statistiką, būtų mažinamas nacionalinių lėšų poreikis, taip mažinant ir našlą elektros energijos vartotojams.

Poveikis administracinei naštai

AIEĮ projekte nenustatomi nauji informaciniai įpareigojimai ūkio subjektams.

Poveikis ekonomikai

Numatyti pakeitimai turės teigiamą poveikį verslo sąlygoms, bus nustatytas aiškus elektrinių plėtos Lietuvos jūrinėje teritorijoje reglamentavimas. Tai didins atsinaujinančių išteklių naudojimo mastą, pritrauks iki 1 mlrd. Eur privačių investicijų į elektrinių parkus Lietuvos jūrinėje teritorijoje. Prognozuojama, kad didės transporto sektoriaus darbuotojų paklausa, kadangi didžiausia dalis technikos bus importuojama iš užsienio ir vėliau pervežama į Lietuvą, importuotos įrangos montavimo darbai padidins statybos sektoriaus darbuotojų paklausą, elektrinių statyba ir priežiūra – paslaugų ir uosto sektoriaus darbuotojų paklausą, šalia vėjo elektrinių parko bus kuriama infrastruktūra, reikalinga vėjo elektrinių parko pagamintos elektros energijos persiuntimui į sausumos tinklus, kartu didės statybų, transporto ir paslaugų sektoriaus darbuotojų paklausa.

Kita svarbi informacija

-

Informacija apie asmenį ir instituciją, atsakingą už poveikio vertinimą

Vardas ir pavardė	Jevgenija Jankevič
Pareigos	Klimato kaitos valdymo grupės vyr. specialistė
Institucija (padalinys)	Energetikos ministerija
Telefono numeris ir elektroninio pašto adresas	(8 5) 203 4667, papild. 6, el. p. jevgenija.jankevic@enmin.lt